

The Day The Earth Stood Still

Kan menneskene reddes? Bo Torp Pedersen

Hvad nu, hvis...? Det er præmissen for al science-fiction. Hvad nu, hvis en radioaktiv bestråling får et menneske til at blive mindre og mindre, eller små dyr til at blive kæmper? Hvad nu, hvis et forhistorisk gigantisk dyr har overlevet i et fjernt hjørne af kloden? Hvad nu, hvis mennesker rejser længere og længere ud i rummet og/eller en ukendt fremtid og møder vore egne

'arvinger'? Og så videre. I litteraturen står Jules Verne og H.G. Wells som et par af de udødelige forfattere til disse fortællinger, hvor populærvidenskab blandes med fantasifulde hypoteser, og deres bøger har inspireret andre forfatter, men ikke mindst filmskabere.

Hvad nu, hvis vor klode i 2012 får besøg af et mærkeligt og uantasteligt kugleformet rumskib, og hvad nu, hvis det er en gæst fra en fjern, fremmed planet, som er kommet for at redde Jorden fra menneskene? Det er præmissen for science-fiction-filmen "The Day The Earth Stood Still". Den skildrer en menneskehed, ført an af USA's regering, hvis reaktion på det ukendte er straks at rulle det store militære angrebs-apparat frem, men den viser også enkelte individer, der allerede har eller kan udvikle en anden, ikke-destruktiv side af sig selv. Derfor får menneskene måske endnu en chance af den magtfulde gæst fra det fremmede, Klaatu.

Filmen begynder ganske godt med en prolog, hvor en bjergbestiger i 1920'erne møder et rumskib svarende til det, der dukker op i 2012; prologen illustrerer det forhold, at de fremmede har besøgt Jorden over en længere årrække, og at Klaatu måske er eller er modelleret efter den bjergbestiger. I den efterfølgende sekvens bliver videnskabskvinden Helen Benson 'kidnappet' af de amerikanske myndigheder til et hold, der skal bekæmpe den formodet truende invasion fra rummet. Det er ikke blot en stort anlagt bulder og brag-sekvens, men sekvens som giver et indtryk af samfundssystemets kaotiske tilstand og aggressive attitude over for det ukendte.

"The Day The Earth Stood Still" er et øko-politisk partsindlæg, som bl.a. formuleres i ordene: "Hvis Jorden dør, dør menneskene. Hvis menneskene dør, overlever Jorden." Et andet sted i filmen siger Klaatu: "I behandler Jorden ligeså dårligt, som I behandler hinanden."

Filmens sidste tredjedel er et dobbelt kapløb: 1) Et konkret kapløb om at stoppe de fremmedes destruktion af den menneskeskabte civilisation v.hj.a. nogle dræber-insekter; 2) Et moralsk kapløb, hvor Klaatu skal overbevises om at give menneskene en chance til, fordi vi har en 'anden side' og måske kan forbedre os.

Mange filmanmeldere - de fleste, tror jeg - var negative over for filmen ved dens premiere. Det var jeg også selv, men for hver gang jeg ser filmen, synes jeg bedre om den. Det er formodentlig, fordi filmkendere først er alt for bevidste om den tidligere filmudgave af historien, en sort-hvid film fra 1951 med samme titel, instrueret af Robert Wise og skrevet af Edmund H. North.

I 1951 er filmens historie et kontroversielt fredsbudskab ind i den tids til tider hysteriske koldkrigsatmosfære. Kristus-symbolikken gøres særdeles klar, idet Klaatu fremstår som en frelserfigur, der går blandt almindelige mennesker under efternavnet Carpenter, og som dør og opstår. I 1951-udgaven har menneskene frelse behov, og der synes kun at være én vej til den, nemlig lydighed, og det er åbenlyst nytestamentligt og luthersk-kristent. Menneskene skal lytte til frelseren, Klaatu, som er kommet til dem.

Jennifer Connelly som videnskabskvinden Helen Benson og Keanu Reeves som Klaatu - - © Fox

Også i 2008-filmen har menneskene frelse behov, og filmen lader iu meget konkret forstand frelseren blive født iblandt dem. Det springende punkt er dog, at Klaatu beslutter at give menneskene en chance til, og filmen hentyder her mere både til Gud og Noa i Det gamle Testamente og til Kristus i Det nye Testamente. Måske kan vi blive klogere, måske kan vi forbedre os lidt, men frelsen ligger primært i Guds beslutning om at give os en chance til. Filmens hentydning til, at de fremmede har besøgt Jorden flere gange i historiens løb, kan således tolkes som henvisning til, at menneskene har brug for igen og igen at få en ny chance.

Betoningen og sammenhængen er en anden i 2008 end i 1951, men det er også i 2008 blevet til en god film. Mystificeringen viger efterhånden pladsen for klarhed, herunder en udstilling af menneskers naive tiltro til vore egne opfindelser og kræfter – og til vor egen uovervindelighed.

Filmen byder ikke mindst på en fin præstation af Keanu Reeves som Klaatu: Reeves formår at skabe en markant 'fremmed' skikkelse med helt minimale midler. Ved siden af ham gør både Jennifer Connelly som videnskabskvinden og John Cleese som hendes mentor god fyldest, og Kathy Bates overrasker positivt i rollen som USA's forsvarsminister – en kvinde, der faktisk bliver klogere i begivenhedernes løb, og det er selvfølgelig en pointe.

USA/Canada 2008 - Instr.: Scott Derrickson - Manus: David Scarpa efter filmmanuskriptet fra 1951 - Medv.: Keanu Reeves (Klaatu), Jennifer Connelly (Helen Benson), Kathy Bates (Regina Jackson), Jaden Smith (Jacob Benson), John Cleese (Professor Barnhardt), Jon Hamm (Michael Granier), Kyle Chandler (John Driscoll), James Hong (Wu), Sunita Prasad (Rouhani), Tanya Champoux - 103 min. - Biografpremiere 12/12 2008 og på DVD d. 27/4 2009 - Udlejning/pressefotos © Fox

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=7120&area=1>

<http://www.popmatters.com/review/66815-the-day-the-earth-stood-still/>

<http://www.spiritualityandpractice.com/films/reviews/view/18668>